

11.10.2012

Dwór w Idzikowie

autor: j.b

Dwór w Idzikowie położony jest w centrum wsi przy dawnym majdanie falwarcznym. Jest budowlą o przysadzistej wydłużonej sylwetce, ustawioną szczytem do głównej drogi wiejskiej i wiodącego przez mostek nad potokiem Biała Woda, wjazdu na dziedziniec.

W skład zabudowań dworskich oprócz głównego budynku wchodzi jeszcze obiekty gospodarcze z XVIII wieku, zaś w jego pobliżu znajdują się resztki zabytkowego renesansowego ogrodu o powierzchni 0,5 ha, który został obecnie znacznie zniekształcony.

Wiadomo, że istniał on już przed 1477 rokiem, a w 1599 roku był wzmiankowany jako siedziba Reichenbachów. W ciągu kolejnych stuleci forma budynku uległa licznym przebudowom. Najstarsze jego fragmenty pochodzą z końca XV wieku lub z początku XVI wieku i zachowały się w części północnej, nieco odchylonej od osi oraz prawdopodobnie stanowią one resztki wieży mieszkalnej.

Obiekt był wielokrotnie niszczone przez pożary (w latach 1622, 1651, 1664), a następnie odbudowywany, przebudowywany i rozbudowywany, co skutkowało wieloma nieregularnościami w jego planie, układzie wnętrza i kompozycji elewacji, szczególnie zachodniej. Nie wiadomo jak wyglądał on w XVIII wieku. Źródła odnotowują wyłącznie, że był on dwukondygnacyjny.

Po przejęciu dóbr przez Magnisów w 1804 roku, obiekt utracił rangę szlacheckiej siedziby, ale został zmodernizowany i otrzymał formę, którą w znacznej mierze zachował do dzisiaj (wyłącznie pomieszczenia z pierwszego piętra zostały gruntownie przebudowane na początku XX wieku, m.in. w miejsce drewnianych stropów z podsufitką i dekoracyjnymi stiukowymi rozetami założono nowe stropy ceramiczne na metalowych dźwigarach).

Po 1945 roku obiekt został przejęty przez władze polskie i zaadaptowany na biura dla administracji miejscowego PGR-u. W 1977 roku część budowli uległa zniszczeniu i została rozebrana, a dwór prowizorycznie zabezpieczono. Obecnie obiekt stoi pusty.

Obiekt obecnie jest budowlą dwukondygnacyjną, założoną na wydłużonym planie o nieco zwichrowanej osi wzdłużnej, przykrytą czterospadowym dachem z niewielkimi lukarnami. Część północną, jednotraktową od południowej, dwutraktowej oddziela korytarz, w którym umieszczono trójbiegowe schody założone na planie litery T. We wnętrzach przyziemia zastosowano sklepienia kolebkowe, kolebkowe z lunetami i sklepienia żaglowe. Elewację wschodnią (fasadę) i północną z pozostałościami wolutowego szczytu uporządkowano i ujednolicono stylistycznie. W tym celu na kondygnacji piętra zastosowano podział ramowy w postaci lizen wspartych na listowym gzymsie kordonowym, a okna oprawiono w tynkowe, uszakowate opaski i łukowate obdasznice, pod którymi zaprojektowano dekorację z motywami liści palmowych.

Zabytek wpisany pod nr. 220/764 do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego.